

MEMO

Aan Gemeente Waddinxveen, t.a.v.
CC
Van R. Wegerif
Betreft Motivatie externe veiligheid aanvraag omgevingsvergunning peuterspeelzaal en BSO, Peter Zuidlaan 2, Waddinxveen
Kenmerk 2020045481
Documentkenmerk 2020071804
Datum 6 maart 2020
Verzonden d.d. 6 maart 2020
Bijlage(n) 3

Aanleiding

Er is een aanvraag om een omgevingsvergunning ingediend voor het vestigen van een BSO en peuteropvang in het pand Peter Zuidlaan 2 in Waddinxveen (totaal 75 kinderen). In dit pand is een basisschool gevestigd. De peuteropvang en BSO gaan enkele lokalen van de school gebruiken. Deze locatie heeft weliswaar de bestemming 'Maatschappelijk', echter ontbreekt de aanduiding 'kinderdagverblijf'. Het bestemmingsplan 'Bebouwde Kom 2015' biedt binnenplannen een mogelijkheid, echter is de locatie gelegen binnen de 'veiligheidszone – leiding', waardoor de binnenplannen afwijkingmogelijkheid niet toepasbaar is. Medewerking is mogelijk middels een tijdelijk kruimelafwijking (art. 4, elfde lid van bijlage II van het Bor). In het kader van deze afwijking is wel een ruimtelijke motivatie nodig. In deze memo wordt de ruimtelijke motivatie ten aanzien van het aspect externe veiligheid behandeld.

Beschrijving situatie

Het pand Peter Zuidlaan 2 (inclusief de buitenruimte) is gelegen op ongeveer 80 meter afstand van de hogedruk aardgasleiding W-517-01 (zie figuur 1). Het ligt hiermee binnen het invloedsgebied/brandaandachtsgebied van 140 meter afstand van de gasleiding.

Huidig beleid externe veiligheid vs. nieuw beleid omgevingsveiligheid

Met de komst van de Omgevingswet (01-01-2021) komt er ook een gemoderniseerde aanpak van het externe veiligheidsbeleid. Daarom wordt er in het kader van de gemoderniseerde aanpak gesproken over omgevingsveiligheid in plaats van externe veiligheid.

Ondanks dat de Omgevingswet nog niet van kracht is, kan er nu al geanticipeerd worden op de gemoderniseerde aanpak omgevingsveiligheid. Voor een groot deel is de gemoderniseerde aanpak ook helemaal niet nieuw. Hieronder wordt de beoogde ontwikkeling beschouwd vanuit het huidige EV beleid en vanuit het nieuwe beleid omgevingsveiligheid.

Huidig beleid externe veiligheid

In het huidige EV beleid zijn twee risicomaten relevant: plaatsgebonden risico en groepsrisico. Om hier op een gestructureerde wijze invulling aan te geven beschikt de gemeente Waddinxveen over een 'Beleidsnota externe veiligheid' (mei 2012).

Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico is een harde grens rond risicobronnen waarbinnen geen (beperkt) kwetsbare gebouwen zijn toegestaan. Voor de gasleiding geldt dat er geen sprake is van een plaatsgebonden risicocontour buiten de belemmeringenstrook van 4 meter. Dit vormt dus geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

Groepsrisico

Het groepsrisico zegt iets over de kans dat een groep (meer dan 10 personen) komt te overlijden als gevolg van een incident met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico is dus een samenspel tussen het aantal personen en de risicobron. In het kader van het bestemmingsplan 'Centrum Waddinxveen' is in 2009 een risicoanalyse door de Gasunie uitgevoerd¹. Hieruit blijkt dat het groepsrisico ter hoogte van het pand Peter Zuidlaan 2, 0,69 maal de oriëntatiewaarde bedraagt. Het betreft een bestaand pand, waardoor de personendichtheid niet toeneemt.

Verantwoording groepsrisico

Daarnaast moet het groepsrisico worden verantwoord. Hiervoor zijn in de beleidsnota EV van Waddinxveen planologische kaders opgesteld. Het kader voor hogedruk aardgasleidingen is weergegeven in bijlage I. Hieruit blijkt dat binnen 70 meter van de gasleiding functies met een lage zelfredzaamheid *uitgesloten* moeten worden en binnen de zone 70-140 meter deze functie *beperkt* moeten worden. Omdat het pand op meer dan 70 meter afstand van de gasleiding is gelegen zijn er vanuit de beleidsnota mogelijkheden om de vestiging toe te staan.

Beleid omgevingsveiligheid

Het uitgangspunt bij omgevingsveiligheid is dat mensen binnen aandachtsgebieden, zonder aanvullende maatregelen, onvoldoende zijn beschermd (ook binnen). Het is aan het bevoegd gezag om, bij het mogelijk maken van in dit geval een kwetsbare groep binnen het aandachtsgebied, te bepalen of en wanneer er sprake is van voldoende bescherming. Kern is dat het bevoegd gezag veiligheid als ontwerpvariabele meeneemt in de planvorming.

Binnen het aandachtsgebied (zie figuur 1) moet rekening worden gehouden met externe veiligheid voor nieuwe beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen (art. 5.15 'Besluit kwaliteit leefomgeving') in 3 stappen:

1. *Afstand houden van het aandachtsgebied*
2. *Waarderen al bestaande bescherming*
3. *Overwegen aanvullende bescherming:*

In dit geval gaat het om een bestaand pand waarin de peuteropvang en BSO worden gevestigd. De mogelijkheden zijn dus beperkter dan bij volledige nieuwbouw.

Hieronder worden de 3 stappen behandeld.

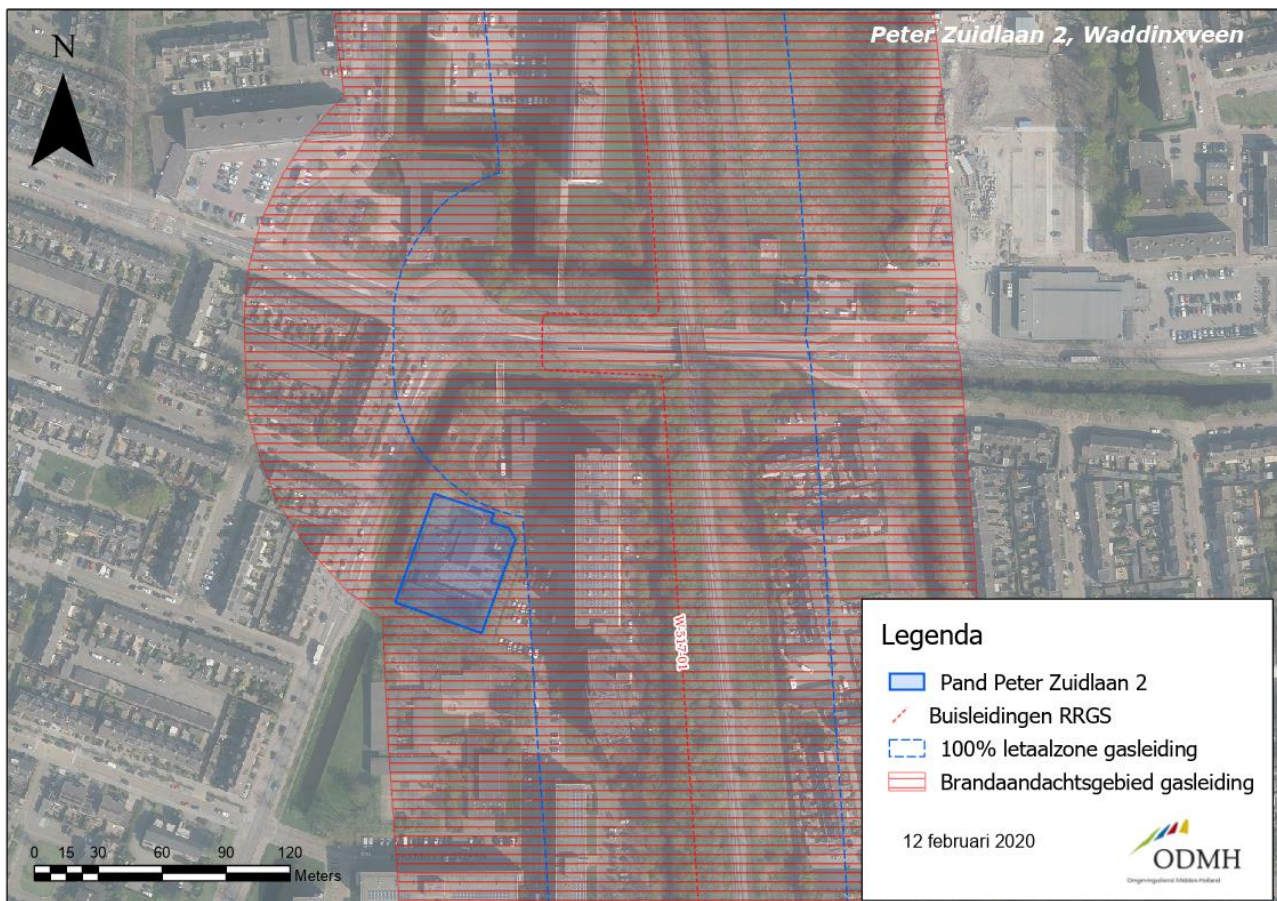
¹ Risicoanalyse 'Centrum Waddinxveen', Gasunie kenmerk DEI 2009.M.0421, 29 mei 2009

1. *Afstand houden van het aandachtsgebied*

Het gaat hier om een bestaand pand waarin de peutersopvang en BSO worden gevestigd. Afstand houden van het aandachtsgebied is dus geen optie.

2. *Waarderen al bestaande bescherming*

Binnen het brandaandachtsgebied moet rekening worden gehouden met de effecten van een fakkelbrand bij de gasleiding (oorzaak schade door derden) met enorme warmtestraling in de omgeving tot gevolg.

Figuur 1: Ligging pand Peter Zuidlaan 2 t.o.v. gasleiding

Voor de blootstelling aan deze warmtestraling is het zeer relevant of de aanstraling direct is of dat er sprake is van schaduwwerking door objecten die tussen het incident en te beschermen gebouw zijn gelegen. Dit is ook gebleken bij incidenten als het ongeval in Gellingen (België) in 2004. In deze situatie geldt dat er twee vrijwel aaneengesloten flatgebouwen staan tussen het pand Peter Zuidlaan 2 en de gasleiding. In figuur 2 is een 3D tekening weergegeven waarop dat duidelijk is te zien. De gasleiding is in rood, parallel aan het spoor, weergegeven. In bijlage II zijn de flatgebouwen te zien vanaf straatniveau (Jan van Bijnenpad) die tussen het pand Peter Zuidlaan 2 en de gasleiding zijn gelegen.

3. *Overwegen aanvullende bescherming:*

Bij deze stap zijn een aantal substappen:

3a. Binnen aandachtsgebied afstand houden

De peuteropvang/BSO wil gebruik maken van enkele lokalen van de bestaande basisschool. Afstand houden binnen aandachtsgebied is geen optie.

3b. Aanvullende risicocommunicatie op orde

De standaard risicocommunicatie (artikel 46 Wet veiligheidsregio's) biedt mensen in een aandachtsgebied onvoldoende bescherming tegen de gevaren van brand, explosie en gifwolk. Daarom is het nodig dat binnen aandachtsgebieden aanvullende risico- en crisiscommunicatie wordt georganiseerd. Voor de ingebruikname van het object is een ontruimingsplan benodigd, welke is afgestemd met de overige gebruiksfuncties in het object. In dit ontruimingsplan is niet alleen aandacht voor een gebouwbrand, maar ook voor het scenario van een fakkelbrand bij de gasleiding (verschillende handelingsperspectieven, zie ook advies van de Veiligheidsregio in bijlage III).

3c. Beperken van het aantal aanwezige personen

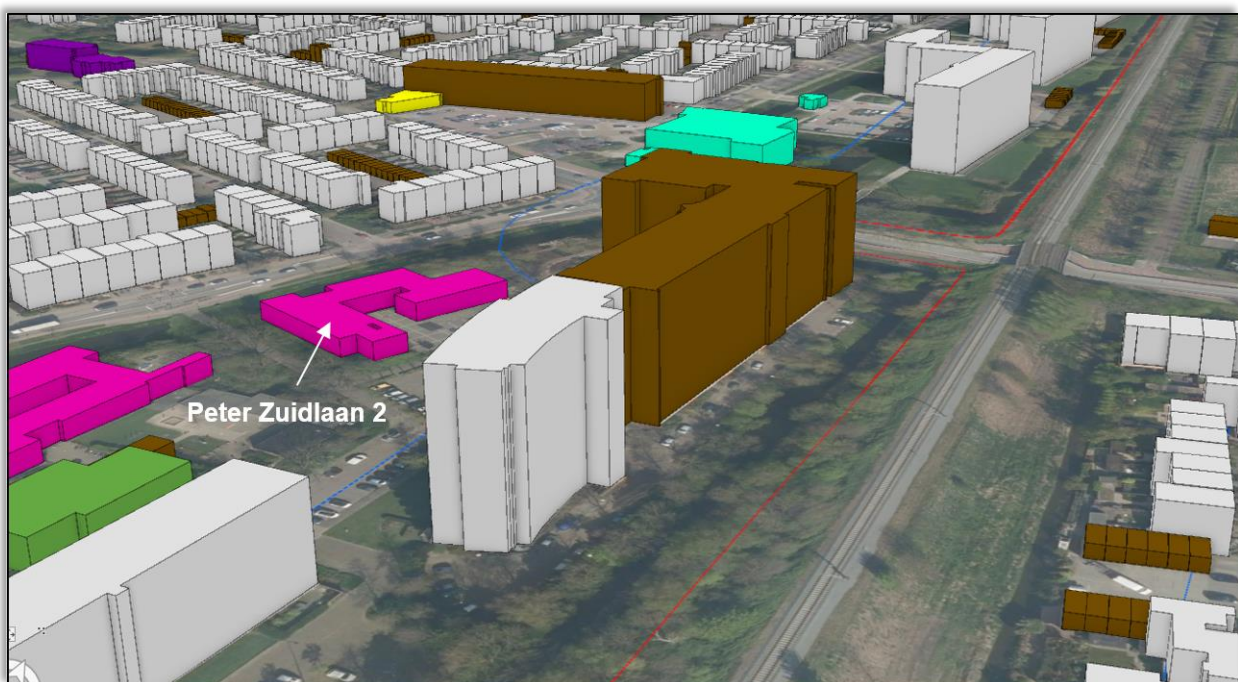
De peuteropvang/BSO gaan gebruik maken van een enkele lokalen van een bestaande basisschool. Totaal gaat het om de opvang van maximaal 75 kinderen. Bij minder kinderen is de opvang niet rendabel.

3d. Voldoende vlucht- en schuilmogelijkheden

Gezien de ligging van het pand ten opzichte van de gasleiding zijn er voldoende mogelijkheden om te schuilen in het pand of zo nodig te vluchten van de gasleiding af onder bescherming van gebouwen.

3e. Omgevingsmaatregelen

Omgevingsmaatregelen zijn maatregelen die in het gebied tussen de risicobron en het te beschermen object kunnen worden getroffen. Zoals bij stap 2 al aangegeven zijn er flatgebouwen aanwezig tussen het pand en de gasleiding. Dit levert in belangrijke mate bescherming tegen warmtestraling.

Figuur 2: Ligging pand Peter Zuidlaan 2 t.o.v. gasleiding in 3D (BAG 3D weergave)

3f. Meerwaarde aanvullende bouwmaatregelen

Aanvullende bouweisen zijn verplicht voor nieuwe 'zeer kwetsbare gebouwen', zoals een basisschool, kinderdagverblijf, ziekenhuis, enz. Het betreft hier echter een bestaand pand, waardoor aanvullende bouwkundige maatregelen niet aan de orde zijn. Daarnaast is er al een zekere mate van bescherming door de ligging van bebouwing tussen het pand en de gasleiding.

Voor dit plan heeft de Veiligheidsregio een advies uitgebracht (UIT-2020-088132, zie bijlage III), met als belangrijkste opmerkingen en adviezen:

- Het object is gelegen in de schaduw van voorgelegen gebouwen, waardoor de effecten van een fakkelbrand (aanstraling), minder zullen zijn;
- Voor de ingebruikname van het object is een ontruimingsplan benodigd, welke is afgestemd met de overige gebruiksfuncties in het object. In dit ontruimingsplan is niet alleen aandacht voor een gebouwbrand, maar ook voor het scenario van een fakkelbrand bij de gasleiding;
- De benodigde secundaire bluswatervoorziening ziet de brandweer graag op een nader moment ter advisering voorgelegd;
- Door de politie is aangegeven dat er een ongewenste situatie ontstaat wat betreft bereikbaarheid. Het plan moet daarom worden voorgelegd in het 'verkeersoverleg Waddinxveen'.

Conclusie

Om medewerking te verlenen aan de vestiging van de BSO en kinderdagverblijf in het pand Peter Zuidlaan 2 middels een tijdelijke kruimelafwijking is een ruimtelijke motivatie nodig. Deze ruimtelijke motivatie is zowel vanuit de huidige wet- en regelgeving als anticiperend op de Omgevingswet opgesteld.

De ligging van het pand ten opzichte van de gasleiding, in de schaduw van twee aaneengesloten flatgebouwen, zorgt in belangrijke mate voor afscherming in geval van een fakkelbrand bij de gasleiding. Uit het advies van de Veiligheidsregio (zie bijlage III) blijkt dat nog wel de volgende maatregelen genomen moeten worden:

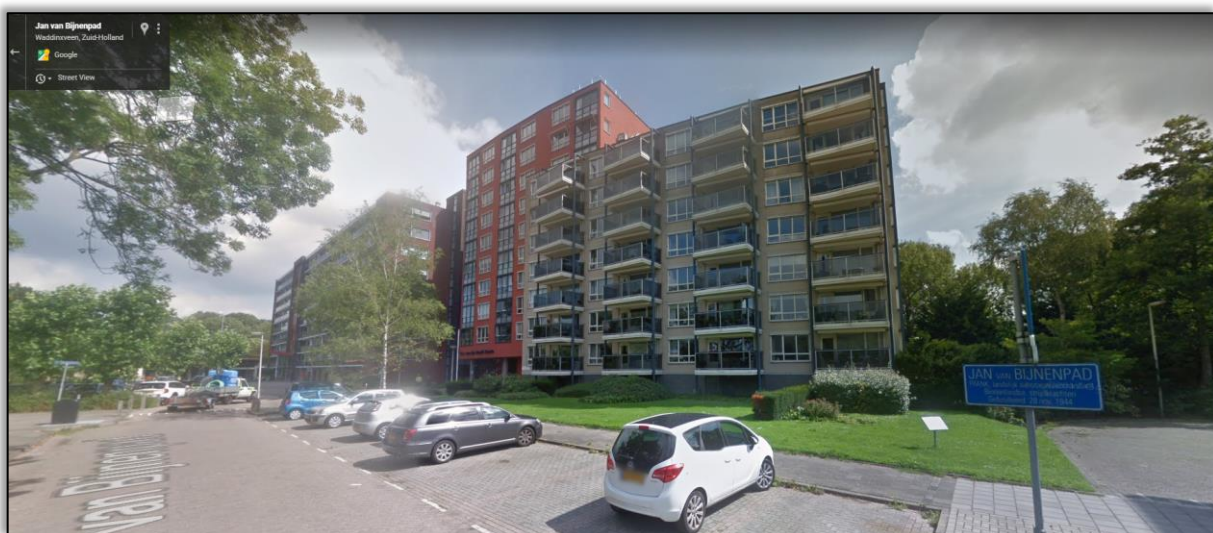
- In het op te stellen ontruimingsplan aandacht voor scenario fakkelbrand bij de gasleiding;
- Secundaire bluswatervoorziening op orde en voorleggen aan de brandweer;
- In het kader van bereikbaarheid het plan voorleggen in het 'verkeersoverleg Waddinxveen'.

Wanneer deze maatregelen zijn genomen is het plan voldoende verantwoord in het kader van omgevingsveiligheid.

Bijlage I: Planologisch kader uit de Beleidsnota EV Waddinxveen

Hogedruk aardgastransportleiding		
Maatgevend scenario	fakkelfbrand	
	0-70 meter (100% letaal)	70-140 meter (1% letaal)
functie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Toestaan functies met een hoge mate van zelfredzaamheid en/of lage personendichtheid; ➤ Uitsluiten functies met een lage (beperkte) zelfredzaamheid 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Toestaan functies met een hoge mate van zelfredzaamheid en/of lage personendichtheid; ➤ Beperken functies met een lage (beperkte) zelfredzaamheid
inrichting	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bij verdeling personen over gebied rekening houden met GR (verdichten van de buis af, spreiden van objecten met veel personen); ➤ Minimaal twee vluchtroutes van de buis af en aanrijdroutes (hulpdiensten) 	
maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Voldoende bluswatervoorzieningen en opstelplaatsen voor hulpdiensten in plangebied; ➤ Naast fysieke maatregelen aandacht voor risicocommunicatie en voorbereiding oefenen incidenten voor bewoners/werknemers. 	
verantwoording	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Maatwerk noodzakelijk met inachtneming bovengenoemd planologisch kader 	

Bijlage II: Weergave flatgebouwen vanaf straatniveau

Flatgebouwen te zien vanaf straatniveau (Jan van Bijnenpad) die tussen het pand Peter Zuidlaan 2 en de gasleiding zijn gelegen (bron: Google Maps)

Bijlage III: Advies Veiligheidsregio

Op te vragen bij de indiener

Bijlage Adviesrapport

Betreft advies behorende bij briefkenmerk UIT-2020-088132

- Betreft:** Risicobeoordeling voor het vestigen van een BSO en kinderdagverblijf in het bouwwerk aan de Peter Zuidlaan 2 in Waddinxveen.
- Opstellers:** Marijke van Raad, Veiligheidsregio Hollands Midden (opsteller adviesbrief)
Eric Meijer, Brandweer Hollands Midden
Barend Tamerus, Politie-Eenheid Den Haag
Majella Roosjen, GHOR Hollands-Midden
- Analyse:** In het bouwwerk aan de Peter Zuidlaan 2 is beoogd een BSO en kinderdagverblijf te vestigen, hierdoor zal de huidige gebruiksfunctie voor onderwijs wijzigen. Voor het kinderdagverblijf wordt een bijeenkomstfunctie met sub functie bijeenkomstfunctie voor kinderopvang voor kinderen jonger dan 4 jaar gevestigd. De BSO wordt een bijeenkomstfunctie met sub functie een andere bijeenkomstfunctie.
- Relevante scenario's:** Een fakkelfbrand van de aardgasbuisleiding W-517-01 is het worst case scenario (EV), het meest reële scenario is een gebouwbrand.

Rampenbestrijding	
Materieel	Voldoende capaciteit inzetbaar in geval van een gebouwbrand. In geval van het falen van de hogedrukaardgasleiding zal er worden opgeschaald via de standaard alarmeringsprocedure.
Bereikbaarheid	<p>Vanuit de ingediende aanvraag blijkt niet of voldaan wordt aan de afmetingen die gesteld worden aan calamiteitenroutes. Onduidelijk is of:</p> <ul style="list-style-type: none">• Het plangebied / de risicobron via meerdere (onafhankelijke) toegangswegen bereikbaar is (denk aan windrichting).• De wegen binnen het plangebied minimaal 4,5 meter breed zijn (minimale verharding breed 3,25 meter) en een vrije hoogte van 4,2 meter hebben.• De wegen (inclusief bruggen) een asbelasting van 100 kN aan kunnen (NEN 1008, klasse 30). <p>De politie geeft aan dat het halen en brengen van kinderen bij het kinderdagverblijf of de BSO langer duurt als bij een basisschool. Dit is verkeerstechnisch niet wenselijk in verband met de bereikbaarheid van openbare ruimte voor de politie en RAV. Hierbij onder andere in ogenschouw houdende het AnneFrankCentrum welke is gelegen aan het Jan van Bijnenpad.</p>
Opkomsttijd	Voor de bijeenkomstfunctie geldt conform de Wet veiligheidsregio's een zorgnormtijd van 10 minuten voor brandweervoertuigen. De

	<p>daadwerkelijk benodigde opkomsttijd valt binnen de zorgnormtijd.</p> <p>Door de, mogelijk, onwenselijke bereikbaarheid van het object adviseert de politie dat het plan voorgelegd te worden in het verkeersoverleg Waddinxveen, waarin de brandweer en politie onderdeel zijn.</p>
Bluswater	<p>In de bestaande situatie zijn rondom de Peter Zuidlaan 2 een tweetal brandkranen aanwezig. Deze kunnen dienst doen als bluswatervoorziening ten behoeve van de brandweer.</p> <p>We adviseren eveneens op basis van de Praktijkrichtlijn Bluswatervoorziening de bereikbaarheid van de bluswaterwinning als volgt in te richten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het is van belang dat de verbindingsweg tussen de Chopinlaan en de Peter Zuidlaan beschikt over een verharding die over een breedte van ten minste 3,25 meter aanwezig is, zodat voertuigen met een massa van ten minste 14.600 kilogram hier gebruik van kunnen maken • Het is van belang dat de verbindingsweg tussen de Chopinlaan en de Peter Zuidlaan beschikt over een vrijgehouden hoogte van ten minste 4,2 meter, zodat voertuigen ongehinderd doorgang kunnen vinden. • Het is van belang dat de brandweeropstelplaats nabij Peter Zuidlaan 2 zodanig wordt gerealiseerd dat een doeltreffende verbinding tussen de pompruimte van een voertuig en de bluswatervoorziening kan worden gelegd. De opstelplaats voldoet aan de minimale afmetingen indien deze een breedte van 4 meter, een lengte van 10 meter en een hoogte van 4,2 meter heeft. Verder is de benodigde minimale aslast 10 ton en het totaal belastbaar gewicht 25 ton. <p>De benodigde secundaire bluswatervoorziening ziet de brandweer graag op een nader moment ter advisering voorgelegd. Voor een snelle bestrijding is het wenselijk de bluswaterwinplaats binnen een afstand van 160 meter vanaf de opstelplaats te situeren.</p>
Slachtoffers	<p>Aangezien er verminderd zelfredzame personen aanwezig zullen zijn, is de aanwezigheid van een goede BHV-organisatie extra van belang. De beoordeling van de BHV-maatregelen komt naar voren bij de omgevingsvergunningaanvraag.</p> <p>Het bouwwerk ligt in het brandaandachtsgebied van aardgasbuisleiding W-517-01. In geval van een fakkelbrand is het bouwwerk gelegen achter flatgebouwen waardoor schaduwwerking ontstaat. Het bouwwerk heeft hierdoor minder effect van de drukgolf en aanstraling van de fakkelbrand.</p>
Zelfredzaamheid bij incidenten	
Schuilen / vluchten	Het veilig ontvluchten van het gebouw bij een brand komt in de

	<p>omgevingsvergunningaanvraag naar voren. De ontvluchting vanuit het plangebied naar de openbare weg is voldoende mogelijk.</p> <p>In geval van een fakkelbrand dient men te vluchten van de bron af. Geadviseerd wordt dit op te nemen in het ontruimingsplan, welke is afgestemd met de overige gebruiksfuncties in het object.</p> <p>Bij wijziging of verbouw van het object kunnen bouwkundige maatregelen getroffen worden voor het schuilen of vluchten, in geval van een calamiteit. De VRHM staat hierin open om hierbij te adviseren.</p>
Mogelijkheden tot handelen	Voor de ingebruikname van het object is een ontruimingsplan benodigd, welke is afgestemd met de overige gebruiksfuncties in het object. In dit ontruimingsplan is niet alleen aandacht benodigd voor een gebouwbrand, ook voor het scenario fakkelbrand.
Alarmering	Voor de tijdige alarmering van de aanwezige personen bij brand is het van belang, dat er wordt voorzien in rookmelders en een brandmeldinstallatie. Dit zal nader naar voren komen bij de omgevingsvergunningaanvraag.
Inschatten gevaar	Geen opmerkingen.